

Time: 2 ½ Hours

Total Marks: 75

Instructions

1. All Questions are Compulsory
2. All Questions carry equal marks
3. Figures to the right indicate marks

Q1 A) What are the main issues between India and Bangladesh in their territorial dispute? **15**

OR

B) Explain the water dispute between India and Bangladesh.

Q2 A) What are the key objectives of India's Neighbourhood First Policy? **15**

OR

B) Discuss the role of regional organisations like SAARC and BIMSTEC in India's Neighbourhood First Policy?

Q3 A) Discuss India's various measures to establish relations with its neighbouring countries in post-cold era? **15**

OR

Q3 B) Discuss recent developments in India- Bhutan relations

Q4 A) Critically analyse the neighbourhood policy of India towards Nepal **15**

OR

Q4 B) Critically analyse India- China relations

Q5 Write a note (**any three**) **15**

- A. India -Nepal relations.
 - B. India- Pakistan relations
 - C. India- Maldives relations
 - D. India- Bhutan relations
-

मराठी रुपांतर

वेळ - ०२½ तास

गुण - ७५

सूचना

- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- २) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- ३) उजवीकडील आकडे गुण दर्शवितात.

प्र. १ अ) भारत आणि बांग्लादेश यांच्यातील जमीनीच्या विवादाचे प्रमुख मुद्दे काय आहेत?

१५

किंवा

प्र. १ ब) भारत आणि बांग्लादेश यांच्यातील जलविवादाचे स्पष्टीकरण द्या

प्र. २ अ) भारताच्या शेजारी राष्ट्र प्रथम या धोरणाची प्रमुख उद्दिष्टे कोणती आहेत

१५

किंवा

प्र. २ ब) भारताच्या शेजारी राष्ट्र प्रथम या धोरणामध्ये सार्क आणि बिस्टेक यांसारख्या प्रादेशिक संघटनांच्या भूमिकेची चर्चा करा

प्र. ३ अ) शितयुद्धोत्तर कालखंडात भारताने शेजारी राष्ट्रांशी संबंध सुधारण्याकरीता उचललेल्या विविध पाउलांची चर्चा करा.

१५

किंवा

प्र. ३ ब) भारत- भुतान संबंधातील नजीकच्या काळात झालेल्या बदलांची चर्चा करा.

प्र. ४ अ) भारताचे नेपाळबाबत असलेले शेजारी राष्ट्र धोरणाचे टीकात्मक परिक्षण करा.

१५

किंवा

प्र. ४ ब) भारत- चीन संबंधाचे टीकात्मक परिक्षण करा.

प्र. ५ टिपा लिहा (कोणत्याही तीन)

१५

अ. भारत-नेपाळ संबंध

ब. भारत- पाकिस्तान संबंध

क. भारत- मालदीव संबंध

ड. भारत- भुतान संबंध